

**DOLNOŚLĄSKI ZESPÓŁ POREJESTROWEGO DOŚWIADCZALNICTWA
ODMIANOWEGO**

**Wyniki
Porejestranych Doświadczeń Odmianowych
na Dolnym Śląsku**

PSZENICA OZIMA

2009 (2007-2009)

Zeszyt 3 (11)

**wydawnictwo sto pierwsze
Tomaszów Bolesławiecki. Sierpień 2009**

Dolnośląski Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

Przewodniczący: mgr inż. Anna Kamińska
Dyrektor SDOO Zybiszów

Z-ca: prof. dr hab. Jan Kaczmarek
Z-ca sekretarz: mgr inż. Ewa Śmiałek

Stacja Koordynująca PDO na Dolnym Śląsku:
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Tomaszowie Bol.
59-720 Raciborowice
dyrektor: mgr inż. Ludwik Kotowicz

e-mail sdootomaszow@poczta.onet.pl
www.sdootomaszow.wroclaw.pl
Tel. (075)-73-89-396

Opracowali:
mgr inż. Zdzisława Kotowicz
mgr inż. Ludwik Kotowicz

Publikacja chroniona prawem wydawcy;
każda reprodukcja całości lub jej części
wymaga zgody wydawcy

Wydawca: SDOO Tomaszów Bolesławiecki

I. WSTĘP

W syntezie wykorzystano wyniki 23 doświadczeń z odmianami pszenicy ozimej przeprowadzonych na Dolnym Śląsku w latach 2007 – 2009. Liczba i lokalizacja doświadczeń jest wystarczająca do uzyskania reprezentatywnych wyników.

Jesienią 2008 roku założono na Dolnym Śląsku 9 doświadczeń. Do niniejszej syntezy przyjęto wyniki 8. Przy ocenie wylegania oraz porażenia chorobami zestawiono wyniki jedynie z tych doświadczeń w których dane zjawisko wystąpiło, natomiast średnie dla wysokości roślin i masy 1000 ziarn pochodzą z tych punktów doświadczalnych, w których dokonano pomiaru.

Na żądanie hodowcy usunięto wyniki odmiany Boomer ze względu na złą jakość dostarczonego materiału siewnego.

Obecnie w Krajowym Rejestrze w naszym kraju znajduje się 55 odmian pszenicy ozimej. Spośród tych odmian Zespół Wojewódzki PDO, jesienią ubiegłego roku, wybrał do doświadczeń na Dolnym Śląsku 19 odmian, które w poprzednich latach wypadły stosunkowo najlepiej w naszym województwie. Dodatkowo badano 2 odmiany które najkorzystniej wypadły w doświadczeniach rozpoznawczych z listy europejskiej (CCA).

Doświadczenia prowadzono jako dwupowtórzeniowe, na dwóch poziomach agrotechnicznych:

a₁ – podstawowym

a₂ – wysokim (zwiększone o 40 kg nawożenie azotowe, zwalczanie chorób grzybowych, stosowanie antywylegacza i dolistne dokarmianie mikronawozami).

W opracowaniu, poza ogólnymi charakterystykami wszystkich odmian badanych w doświadczeniach PDO w roku 2009 podano również charakterystykę odmian najnowszych, wpisanych do krajowego rejestru wiosną bieżącego roku.

II. ANALIZA WYNIKÓW DOŚWIADCZEŃ

Mimo łagodnej zimy 2008/2009 uzyskano niższe plony w porównaniu do roku poprzedniego. Średni plon pszenicy ozimej w doświadczeniach na Dolnym Śląsku wynosił 74,7 dt/ha na poziomie podstawowym (**a₁**) i 84,3 dt/ha na poziomie wysokim (**a₂**). Był niższy od uzyskanego w 2008 o 10,8 dt/ha na a₁ i o 12,3 dt/ha na a₂. Poziom plonowania bardzo zróżnicowany w poszczególnych miejscowościach, przyczyną był ostry niedobór wody w kwietniu i początkach maja występujący w całym województwie.

Z odmian grupy jakościowej (A) najlepiej plonowały odmiany: **Mulan** i **Muszelka**. W grupie odmian chlebowych (B) wysokim plonem wyróżniła się odmiana **Bogatka**.

W wieloleciu (2007 – 2009) najwyższym plonem wykazała się pastewna odmiana **Rapsodia 109** i 105% wzorca. Z odmian jakościowych **Cubus 106%** i 105%, a z odmian chlebowych: **Bogatka** i **Nadobna**. Przyrost plonu w miarę intensyfikacji agrotechniki wyniósł w 2009 roku 9,6 dt/ha (12,9%) natomiast w latach 2007 – 2009 – 9,2 dt/ha (11,4%).

Porażenie roślin chorobami było bardziej zróżnicowane w porównaniu z poprzednim sezonem lecz wystąpiło w większej liczbie doświadczeń. Zastosowana chemiczna ochrona roślin na wysokim poziomie agrotechniki ograniczyła występowanie patogenów.

Mączniak prawdziwy wystąpił w 4 z 8 analizowanych pod tym względem doświadczeń. Największą odpornością na mączniaka prawdziwego wyróżniły się odmiany: **Muszelka** i **Anthus**, zaś najwrażliwsze okazały się: **Tonacja**, **Zyta** i **Finezja**.

Rdza brunatna wystąpiła w 7 z 8 analizowanych doświadczeń w ponadprzeciętnym nasileniu. Wrażliwsze okazały się odmiany: **Figura** i **Nadobna**, bardziej odporne natomiast: **Boomer** i **Muszelka**.

Septorioza liści i septorioza plew ocenione zostały odpowiednio w 7 i 5 doświadczeniach. Najwrażliwszą odmianą na septoriozę liści była odmiana Nadobna. Najsilniej porażona septoriozą plew była odmiana Muszelka.

Fuzarioza kłosów wystąpiła w dużym nasileniu w 3 doświadczeniach. Najmniej porażona została odmiana Finezja.

Wyleganie w fazie dojrzałości młecznej i przed zbiorem wystąpiło w 6 doświadczeniach. Najbardziej wyległy odmiany: Cubus i Figura najmniej natomiast Boomer.

III. CHARAKTERYSTYKA ODMIAN

(Sporządzona na podstawie wieloletnich wyników doświadczeń przeprowadzonych na terenie całego kraju). Kolejność odmian według lat rejestracji.

Odmiany jakościowe

ZYTA. Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność mała. Odporność na septoriozę liści - duża, na rdzę brunatną, septoriozę plew, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła - dość duża, na mączniaka - dość mała. Rośliny wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziarn bardzo duża, wyrównanie dobre do bardzo dobrego, gęstość w stanie zsylnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacji SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Plenność dość słaba.

FINEZJA. Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na fuzariozę kłosów - dość duża, na rdzę brunatną i septoriozę plew - średnia, na septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła - dość mała, na mączniaka - mała. Rośliny średniej wysokości, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn dość mała, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsylnym duża. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża, ilość glutenu duża do bardzo dużej. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dobra. Plenność dość słaba.

TREND. Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność mała do bardzo małej. Odporność na mączniaka, rdzę brunatną, septoriozę plew i fuzariozę kłosów - średnia, na septoriozę liści - dość mała, na choroby podstawy źdźbła - mała. Rośliny niskie do bardzo niskich, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania wczesny. Masa 1000 ziarn duża, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsylnym mała. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Plenność bardzo dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

SMUGA. Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność średnia. Odporność na choroby: mączniak - średnia, rdza brunatna - mała, septorioza liści - dość mała, septorioza plew - dość mała, fuzarioza kłosów - dość duża. Rośliny dość wysokie, odporność na wyleganie dość duża. Termin kłoszenia i dojrzewania wczesny. Odporność na porastanie w kłosie dość duża. Masa 1000 ziarn dość mała, wyrównanie i gęstość w stanie zsylnym średnie. Liczba opadania duża do bardzo dużej, zawartość białka dość duża, wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Ilość glutenu duża do bardzo dużej. Szklistość ziarna bardzo mała (ziarno mączyste). Wydajność ogólna mąki dość duża. Plenność średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

WYDMA. Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka, septoriozę liści i plew, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła - przeciętna,

na rdzę brunatną - dość mała. Rośliny niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn mała do bardzo małej, wyrównanie przeciętne, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Plenność dość dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

BOOMER. Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność mała. Odporność na rdzę brunatną – duża, na septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła – dość duża, na mączniaka i septoriozę plew – średnia, na fuzariozę kłosów – mała. Rośliny niskie do bardzo niskich, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn dość mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki przeciętna. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

NARIDANA. Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na choroby podstawy źdźbła – dość duża, na rdzę brunatną i fuzariozę kłosów – średnia, na septoriozę plew – dość mała, na mączniaka i septoriozę liści – mała. Rośliny dość niskie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn, wyrównanie i gęstość w stanie zsypanym średnie. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania duża. Zawartość białka i ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Plenność dość dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

FIGURA. Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka – duża, na brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew oraz fuzariozę kłosów – przeciętna, na rdzę brunatną i choroby podstawy źdźbła – dość mała. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn, wyrównanie i gęstość w stanie zsypanym średnie. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnie. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Plenność dobra.

MULAN. Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki nieco poniżej średniej. Mrozoodporność mała do średniej. Odporność na rdzę brunatną i septoriozę liści – dość duża, na mączniaka, septoriozę plew i choroby podstawy źdźbła – przeciętna, na brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziarn średnia, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym mała. Odporność na porastanie w kłosie i liczba opadania dość duże. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS dość duży. Wydajność ogólna mąki dość słaba. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

MUSZELKA. Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki nieco powyżej średniej (ocena plenności – dobra do bardzo dobrej). Mrozoodporność mała do średniej. Odporność na mączniaka i rdzę brunatną – dość duża, na choroby podstawy źdźbła – przeciętna, na septoriozę liści – dość mała, na brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – mała. Rośliny bardzo niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn dość mała, wyrównanie słabe, gęstość w stanie zsypanym mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu

dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki przeciętna. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

KOHELIA. Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność przeciętna. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew oraz fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – przeciętna. Rośliny dość wysokie, o małej do bardzo małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn duża do bardzo dużej, wyrównanie i gęstość w stanie zsypanym średnie. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnie. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Odmiany chlebowe

MEWA. Odmiana chlebowa (grupa B). Mrozoodporność dość duża. Odporność na fuzariozę kłosów - dość duża, na mączniaka, rdzę brunatną, septoriozę liści, septoriozę plew i choroby podstawy źdźbła - średnia. Rośliny średniej wysokości, o małej do bardzo małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziarn dość duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki dobra. Plenność dość słaba.

TONACJA. Odmiana chlebowa (grupa B). Mrozoodporność dość duża. Odporność na septoriozę plew - duża, na septoriozę liści, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła - dość duża, na rdzę brunatną - średnia, na mączniaka - mała. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziarn duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu duża do bardzo dużej. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Plenność dobra do bardzo dobrej.

KOBIERA. Odmiana chlebowa (grupa B). Mrozoodporność dość duża. Odporność na fuzariozę kłosów - dość duża, na mączniaka, septoriozę liści i septoriozę plew - średnia, na choroby podstawy źdźbła - dość mała, na rdzę brunatną - mała do bardzo małej. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacji SDS dość duży. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Plenność średnia.

NADOBNA. Odmiana chlebowa (grupa B). Mrozoodporność mała. Odporność na rdzę brunatną i septoriozę liści - średnia, na mączniaka, septoriozę plew i fuzariozę kłosów - dość mała, na choroby podstawy źdźbła - mała. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziarn dość mała, wyrównanie i gęstość w stanie zsypanym średnie. Odporność na porastanie w kłosie mała, liczba opadania duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacji SDS dość duży. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Plenność dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

BOGATKA. Odmiana chlebowa (grupa B). Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na choroby: mączniak - dość duża, rdza brunatna - średnia, septorioza liści - średnia, septorioza plew - średnia, fuzarioza kłosów - średnia. Rośliny średniej wysokości, odporność na wyleganie średnia. Termin kłoszenia i dojrzewania dość wczesny. Odporność na porastanie w kłosie dość mała. Masa 1000 ziarn duża, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość duża, wskaźnik sedymentacji SDS duży. Ilość glutenu duża do bardzo dużej. Szklistość ziarna dość mała. Wydajność ogólna mąki duża. Plenność dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

ANTHUS. Odmiana chlebowa (grupa B). Mrozoodporność dość mała. Odporność na mączniaka, septoriozę liści i fuzariozę kłosów – duża, na rdzę brunatną i septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła – przeciętna. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn przeciętna, wyrównanie dość małe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki przeciętna. Plenność dobra do bardzo dobrej. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Odmiany pastewne

RAPSODIA. Odmiana pastewna (grupa C). Mrozoodporność mała do bardzo małej. Odporność na rdzę brunatną - duża do bardzo dużej, na septoriozę liści - duża, na mączniaka i choroby podstawy źdźbła - dość duża, na septoriozę plew - dość mała, na fuzariozę kłosów - mała. Rośliny bardzo niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn średnia, wyrównanie dość słabe. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość mała. Plenność bardzo dobra.

SATYNA. Odmiana pastewna (grupa C). Mrozoodporność dość duża. Odporność na choroby: mączniak - duża, rdza brunatna - mała, septorioza liści - średnia, septorioza plew - dość mała, fuzarioza kłosów - średnia. Rośliny średniej wysokości, odporność na wyleganie dość duża. Termin kłoszenia i dojrzewania dość wczesny. Odporność na porastanie w kłosie mała. Masa 1000 ziarn dość mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Liczba opadania duża, zawartość białka średnia. Plenność dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Charakterystyka odmian pszenic ozimych wpisanych do krajowego rejestru w roku 2009

ASKALON (d. NORD 99055/28). Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność dobra. Mrozoodporność mała. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i septoriozę liści – dość duża, na septoriozę plew, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – średnia, na brunatną plamistość liści – dość mała. Rośliny niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie słabe, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Pełnomocnik hodowcy: Saaten-Union Polska sp. z o.o.

BALETKA (d. BR 03/008). Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność dość dobra. Mrozoodporność mała do średniej. Odporność na rdzę brunatną – dość duża, na mączniaka

prawdziwego i fuzariozę kłosów – średnia, na brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew oraz choroby podstawy źdźbła – dość mała. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny do bardzo wczesnego, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren mała do bardzo małej, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie i liczba opadania dość duże. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Pełnomocnik hodowcy: RAGT Semences Polska sp. z o.o.

BAMBERKA (d. STH 3406). Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność nieco powyżej średniej. Mrozoodporność mała do średniej. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew oraz choroby podstawy źdźbła – średnia, na fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym przeciętna. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość słaba. Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR.

KRANICH (Hadm 02721). Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność dobra do bardzo dobrej. Mrozoodporność mała. Odporność na mączniaka prawdziwego i septoriozę plew – duża, na rdzę brunatną, septoriozę liści, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – dość duża, na brunatną plamistość liści – średnia. Rośliny niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka i ilość glutenu dość duże. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dobra. Pełnomocnik hodowcy: SW Seed sp. z o.o.

NATULA (d. KBP 3106). Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność dobra. Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i septoriozę plew – dość duża, na brunatną plamistość liści i choroby podstawy źdźbła – średnia, na septoriozę liści i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża. Hodowca: Hodowla Roślin Rolniczych - Nasiona Kobierzyc sp. z o.o.

SKAGEN. Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność dobra. Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na septoriozę liści i plew – duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła – średnia. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania późny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Pełnomocnik hodowcy: Saaten-Union Polska sp. z o.o.

BYSTRA (d. PBIS 03/1066). Odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dobra do bardzo dobrej. Mrozoodporność mała. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i choroby podstawy źdźbła – dość duża, na brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia, na septoriozę liści – dość mała. Rośliny bardzo niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsypanym mała. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu

mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość słaba. Pełnomocnik hodowcy: RAGT Semences Polska sp. z o.o.

LOOK (CE 6367/6.96). Odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dość dobra. Mrozoodporność mała. Odporność na rdzę brunatną i brunatną plamistość liści – dość duża, na septoriozę liści i plew oraz choroby podstawy źdźbła – średnia, na mączniaka prawdziwego i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsylnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania przeciętna. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość słaba. Pełnomocnik hodowcy: Jacek Kubicki.

SMARAGD (d. HADM 40286). Odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dobra do bardzo dobrej. Mrozoodporność mała do bardzo małej. Odporność na rdzę brunatną – duża, na choroby podstawy źdźbła – dość duża, na mączniaka prawdziwego, septoriozę liści i plew oraz fuzariozę kłosów – średnia, na brunatną plamistość liści – dość mała. Rośliny dość niskie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsylnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużego. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość słaba. Pełnomocnik hodowcy: SW Seed sp. z o.o.

BAGOU (d. SUR.98504/20). Odmiana na ciastka (grupa K). Plenność bardzo dobra. Mrozoodporność mała. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę brunatną – duża, na brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew oraz choroby podstawy źdźbła – średnia, na fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny bardzo niskie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren bardzo mała, gęstość w stanie zsylnym mała do bardzo małej, wyrównanie bardzo słabe. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia (w uprawie z przeznaczeniem na ciastka stosować umiarkowane nawożenie azotowe). Wodochłonność mąki mała. Pełnomocnik hodowcy: Saaten-Union Polska sp. z o.o.

BELENUS (d. PBIS 10427). Odmiana pastewna (grupa C). Plenność bardzo dobra. Mrozoodporność mała do średniej. Odporność na mączniaka prawdziwego – duża, na septoriozę liści – średnia, na brunatną plamistość liści, septoriozę plew, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – dość mała, na rdzę brunatną – bardzo mała. Rośliny niskie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni, dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren mała, wyrównanie słabe, gęstość w stanie zsylnym mała do bardzo małej. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża. Zawartość białka i ilość glutenu dość małe. Wskaźnik sedymentacyjny SDS średni. Wydajność ogólna mąki dość słaba. Pełnomocnik hodowcy: RAGT Semences Polska sp. z o.o.

KAMPANA (d. DED 668/02). Odmiana pastewna (grupa C). Plenność bardzo dobra. Mrozoodporność mała. Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła – średnia, na rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny bardzo niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, wyrównanie słabe do bardzo słabego, gęstość w stanie zsylnym mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka mała, ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Hodowca: DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o.

KOMNATA (d. SMH 103). Pierwsza odmiana pszenicy twardej („durum”) w krajowym rejestrze, przeznaczona do produkcji makaronu i innych przetworów zbożowych. Plenność, w przeciętnych warunkach klimatyczno-glebowych, na poziomie 70% wzorcowych odmian

pszenicy zwyczajnej, bez względu na intensywność uprawy. Mrozoodporność mała, ale pozwalająca na dość szeroki zasięg uprawy; znaczne straty zimowe odnotowane w sezonie 2005/2006 w niektórych doświadczeniach były skutkiem większej podatności na pleśń śniegową. Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na brunatną plamistość liści – średnia, na rdzę brunatną, septoriozę liści i plew oraz choroby podstawy źdźbła – dość mała, na fuzariozę kłosów – mała. Rośliny niskie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren bardzo duża, wyrównanie dobre do bardzo dobrego, gęstość w stanie zsybnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, ale liczba opadania, w niesprzyjających warunkach, często poniżej 150 s (zbiór ziarna konieczny niezwłocznie po osiągnięciu dojrzałości żniwnej). Zawartość białka i ilość glutenu duże. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna (jak pszenicy zwyczajnej). Według oświadczenia hodowcy odmiana wymaga wcześniejszego terminu siewu niż ozime odmiany pszenicy zwyczajnej (o około 10 dni). Hodowca: Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR.

IV. WYNIKI DOŚWIADCZEŃ

Tabela 1. Pszenica ozima. Odmiany badane. Rok zbioru 2009.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru w Polsce	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmian zagranicznych dodatkowo pełnomocnika w Polsce
1	Zyta	1999	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o.; 99-307 Strzelce ul. Główna 20, tel. 24/3566900
2	Tonacja	2001	
3	Kohelia	2008	
4	Mewa (ostka)	1998	Danko Hodowla Roślin Sp. z o.o.; Choryń, 64-005 Racot, tel. 65/5134888
5	Finezja	2002	
6	Bogatka	2004	
7	Figura	2007	
8	Smuga	2004	
9	Muszelka	2008	
10	Brillant	EU	SW Seed Sp. z o.o. ul. Terenowa 6g 52-231 Wrocław, 691673004
11	Trend	2003	KWS - Lochow Polska 57-150 Kondratowice, ul. Słowiańska 5, tel.71/3927314
12	Cubus	EU	
13	Anthus	2006	
14	Kobiera	2003	Hodowla Roślin Rolniczych „Nasiona Kobierzyc“ 55-040 Kobierzyc ul. Sportowa 21, tel. 71/3111100
15	Satyna	2004	
16	Rapsodia	2003	RAGT 2n –S.A.S „Piaśt” Hodowla Roślin Łagiewniki, 88-150 Kruszwica, tel. 52/3515410
17	Boomer	2006	R.A.G.T. Semences Polska Sp. z o.o. ul. Sadowa 10A 87-148 Łysomice 56/6783207
18	Nadobna	2003	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce tel. 61/8727950
19	Naridana	2006	
20	Wydma	2005	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Smolice 146, 63-740 Kobylin, tel. 65/5482420
21	Mulan	2008	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec

Tabela 2
Pszenica ozima. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2009.

Miejscowość	HRR Kobierzyce	SDOO Krościna Mała	KWS – Lochow Kondratowice	SDOO Zybiszów	ZD UP Pawłowice	SDOO Naroczyce	SDOO Tomaszów Bol.	SDOO Tarnów Śląski
Kompleks gleb	1	2	1	1	2	2	3	1
Klasa bonitacyjna gleby	II	IIIa	II	II	IIIb	IIIb	IVa	III
Zasobność gleby P ₂ O ₅	28,3	50,5	21,0	10,6	-	8,4	26,3	27,6
Zasobność gleby K ₂ O	19,8	35,1	25,0	54,0	-	14,9	17,4	38,4
Zasobność gleby Mg	14,2	8,7	15,0	13,9	-	24,8	6,5	10,2
PH gleby w KCl	6,2	6,2	-	7,5	6,5	6,3	6,5	5,8
Przedplon	Rzepak ozimy	Groch siewny	Rzepak ozimy	Groch siewny	Rzepak ozimy	Groch siewny	Rzepak ozimy	Rzepak ozimy
Nawożenie N na poziomie a ₁	112	129	64	114	90	90	129	110
Nawożenie N na poziomie a ₂	152	169	104	154	130	130	169	150
Nawożenie P ₂ O ₅ (kg/ha)	73	51	60	60	40	54	30	80
Nawożenie K ₂ O (kg/ha)	112	99	90	90	60	81	90	90
Data siewu	7.10.08	6.10.08	29.09.08	29.09.08	2.10.08	29.09.08	2.10.08	30.09.08
Obsada nasion na 1m ²	450	400-450	450	400-450	450	450	450-500	400-450
Zaprawa nasienna	Oxafun T	Funaben T	Vitavax	Funaben T	Funaben T	Funaben T	Sarfun T	Funaben T
Herbicyd	Glean 22g Grodył 20g	Chisel 60g + Granstar 10g	Legato 0,3l Protugan 1,5l Granstar 20g	Huzar 0,2kg + Esteron 0,5l	Chisel 60g Starane 1,5l	Cougar 1,5l	Cougar 1,5l	Huzar 200g + Aminopielik D 0,5l
Fungicyd a ₂ (pierwszy zabieg)	Alert 1l	Alert 0,8l + Talius 0,15l	Tilt Plus 0,8l	Alert 1l	Cereus 0,4l	Alert 1l	Karben 0,5l	Alert 1l
Fungicyd a ₂ (drugi zabieg)	Folicur 0,7l	Reveller 0,8l	Artea 0,5l	Falcon 0,6l	Accanto 0,5+ Charisma 0,7l	Artea 0,5l	Artea 0,5l	Amistar 1l
Regulator wzrostu na poz. a ₂	Cerone 0,7l	Cerone 1l	CCC 720 1l + Moddus 0,2l	Moddus 0,4l	Moddus 0,4l	Cerone 0,75l	Moddus 0,4l	Moddus 0,3 l
Nawóz dolistny na poz. a ₂	-	Plonvit Z 3l	Basfoliar 5 l	Basfoliar 6 l	Basfoliar 6l	Basfoliar 5l	Basfoliar 6 l	Basfoliar 10l

Tabela 3a. Pszenica ozima. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2009.

Miejscowość	HRR Kobierzyce		SDOO Krościna Mała		KWS – Lochow Kondratowice		SDOO Zybiszów		ZD UP Pawłowice	
	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
Stan roślin przed zimą (skala 9 ⁰)	9,0		9,0		8,9		7,1		9,0	
Stan roślin po zimie (skala 9 ⁰)	9,0		9,0		8,9		7,2		9,0	
Jesienne zahamowanie wegetacji (data)	-		21.11.08		-		26.11.08		1.01.08	
Wiosenne ruszenie wegetacji (data)	-		5.03.09		-		27.03.09		1.03.09	
Termin kłoszenia (data)	24,05		21.05		23.05	24.05	22.05	24.05	20.05	
Termin dojrzałości wosk. (data)	-	-	14.07		-	-	28.07	29.07	27.06	
Zbiór – omlot (data)	29.07		2.08		23.07		31.07		7.08	
Wysokość roślin (cm)	100	93	98	89	107	93	104	92	96	91
Wyleganie-dojrz. mleczna (skala 9 ⁰)	9,0		7,8	8,5	-		4,8	8,5	9,0	
Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ⁰)	9,0		7,8	8,5	-		4,3	8,5	7,1	7,8
Mączniak (skala 9 ⁰)	9,0		8,2	9,0	9,0		9,0		8,7	9,0
Rdza brunatna (skala 9 ⁰)	5,8	9,0	7,6	9,0	-		6,6	7,7	8,7	9,0
Fuzarioza kłosów (skala 9 ⁰)	7,4	8,5	7,7	9,0	-		-		-	
Septorioza liści (skala 9 ⁰)	6,7	7,4	4,9	8,3	-		4,9	7,1	8,4	8,9
Septorioza plew (skala 9 ⁰)	6,3	6,4	9,0		-		9,0		8,2	9,0
Masa 1000 ziarn (g)	41,67	42,81	40,61	41,44	39,80	40,84	-		-	
Plon ziarna (dt z ha)	90,2	98,0	71,6	85,7	87,1	94,2	73,7	88,9	66,9	73,9

Wyniki średnie z wszystkich odmian badanych we wszystkich doświadczeniach.

„-” – brak danych w chwili opracowywania wyników

Tabela 3b. Pszenica ozima. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2009.

Miejscowość	SDOO Naroczyce		SDOO Tomaszów Bol.		SDOO Tarnów Śląski		a ₁	a ₂
	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂		
Stan roślin przed zimą (skala 9 ⁰)	8,9		9,0		9,0			
Stan roślin po zimie (skala 9 ⁰)	8,9		9,0		9,0			
Jesienne zahamowanie wegetacji (data)	21.11.08		22.11.08		25.11.08			
Wiosenne ruszenie wegetacji (data)	5.03.09		6.03.09		29.03.09			
Termin kłoszenia (data)	20.05	22.05	23.05	24.05	25.05	27.05		
Termin dojrzałości wosk. (data)	16.07	18.07	14.07	16.07	20.07	22.07		
Zbiór – omłot (data)	27-28.07		1.08		7.08			
Wysokość roślin (cm)	107	99	90	81	100	89		
Wyleganie-dojrz. mleczna (skala 9 ⁰)	8,5		9,0		9,0			
Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ⁰)	6,0	5,8	8,6	9,0	9,0			
Mączniak (skala 9 ⁰)	6,6	7,4	6,2	7,6	9,0			
Rdza brunatna (skala 9 ⁰)	4,9	7,2	7,4	8,7	6,8	7,7		
Fuzarioza kłosów (skala 9 ⁰)	6,9	7,4	9,0		9,0			
Septorioza liści (skala 9 ⁰)	6,5	7,6	7,1	7,8	7,1	7,6		
Septorioza plew (skala 9 ⁰)	6,8	7,4	5,7	7,3	6,2	7,1		
Masa 1000 ziarn (g)	43,34	46,50	41,45	41,51	-			
Plon ziarna (dt z ha)	80,5	89,6	61,4	73,1	66,3	73,9		

Wyniki średnie z wszystkich odmian badanych we wszystkich doświadczeniach.

„-” – brak danych w chwili opracowywania wyników

Tabela 4. Pszenica ozima. Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru 2009.

Punkt dośw.	Poziom a ₁								Poziom a ₂							
	Kobierzyce	Mała Krośnica	Zybiszów	Kondratowice	Naroczyce	Bol. Tomaszów	Tarnów Śląski	Pawłowice	Kobierzyce	Mała Krośnica	Zybiszów	Kondratowice	Naroczyce	Bol. Tomaszów	Tarnów Śląski	Pawłowice
wzorzec, dt/ha	90,2	71,6	73,7	87,1	80,5	61,4	66,3	66,9	98,0	85,7	88,9	94,2	89,6	73,1	71,0	73,9
Zyta	92	101	96	95	98	91	92	114	89	97	92	92	96	95	89	110
Finezja	100	107	96	94	101	91	98	98	99	106	100	97	98	98	99	93
Trend	97	100	100	101	110	102	95	98	92	92	103	103	108	102	95	99
Smuga	103	104	86	102	101	89	104	103	102	95	93	108	99	94	102	111
Wydma	90	95	85	97	102	82	96	97	90	95	86	96	102	88	95	99
Naridana	100	99	106	101	107	104	92	107	100	95	101	100	103	105	101	103
Cubus	100	98	101	108	108	104	102	95	106	96	104	107	102	107	110	92
Figura	108	94	82	113	90	109	102	89	111	111	91	111	86	111	102	89
Tonacja	91	95	104	90	101	98	97	97	92	102	98	88	103	100	97	92
Brillant	100	102	104	96	101	107	104	96	101	97	102	97	99	103	104	98
Muszelka	107	107	114	95	106	117	96	110	102	96	107	101	102	112	98	107
Kohelia	99	99	97	105	97	98	115	93	103	109	110	104	103	103	116	90
Mulan	111	112	112	102	99	110	102	114	107	103	105	105	101	100	96	114
Mewa (ostka)	101	91	99	98	95	99	97	108	100	97	95	94	94	100	93	115
Kobiera	94	94	92	103	92	100	96	80	96	100	87	99	105	99	95	83
Nadobna	109	102	96	105	94	101	108	104	108	117	100	106	97	100	108	111
Bogatka	103	101	109	107	105	115	109	97	104	111	110	108	99	109	108	96
Anthus	96	97	104	106	104	101	102	90	100	96	104	102	102	100	102	95
Rapsodia	102	111	121	89	100	105	99	118	98	98	108	87	101	98	97	118
Satyna	97	90	95	97	97	81	95	86	98	105	99	100	103	79	96	85

Wzorzec – średnie z wszystkich odmian badanych we wszystkich doświadczeniach.

Tabela 5. Pszenica ozima. Plon względny ziarna. Lata zbioru: 2007-2009. Dolny Śląsk.

Lp.	Odmiana		Plon ziarna									
			Poziom a ₁					Poziom a ₂				
			2007	2008	2009	2008-2009	2007-2009	2007	2008	2009	2008-2009	2007-2009
Wzorzec, dt/ha			<u>74,9</u>	<u>85,5</u>	<u>74,7</u>	<u>80,1</u>	<u>78,4</u>	<u>87,0</u>	<u>96,6</u>	<u>84,3</u>	<u>90,5</u>	<u>89,3</u>
1	Zyta	A	95	92	97	94	94	92	94	95	94	94
2	Finezja		100	97	98	98	98	99	97	99	98	98
3	Trend		103	107	100	104	104	106	107	99	103	104
4	Smuga		101	94	99	97	98	100	95	100	98	98
5	Wydma		101	100	93	97	98	101	99	94	96	98
6	Naridana		101	102	102	102	102	103	99	101	100	101
7	Cubus		107	109	102	106	106	108	105	103	104	105
8	Figura		-	99	99	99	-	-	102	102	102	-
9	Tonacja		96	98	96	97	97	97	98	96	97	97
10	Brillant		-	106	101	103	-	-	104	100	102	-
11	Muszelka		-	-	106	-	-	-	-	103	-	-
12	Kohelia		-	-	100	-	-	-	-	105	-	-
13	Mulan		-	-	107	-	-	-	-	104	-	-
14	Mewa (ostka)	B	98	92	98	95	96	97	92	98	95	95
15	Kobiera		95	93	94	93	94	98	97	96	96	97
16	Nadobna		101	105	101	103	102	105	102	106	104	104
17	Bogatka		103	101	106	103	103	103	99	106	102	102
18	Anthus		100	105	100	103	102	103	104	100	102	103
19	Rapsodia	C	112	109	105	107	109	106	107	100	104	105
20	Satyna		97	100	93	97	97	100	104	96	101	101
Liczba doświadczeń			7	8	8	16	23	7	8	8	16	23

Wzorzec – średnie z wszystkich odmian badanych we wszystkich doświadczeniach w danym roku,

Tabela 6. Pszenica ozima. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenie od wzorca). Rok zbioru 2009.

Lp.	Odmiana		Mączniak prawdziwy skala 9 ⁰		Rdza brunatna skala 9 ⁰		Septorioza liści skala 9 ⁰		Septorioza plew skala 9 ⁰	
			a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
Wzorzec		(skala 9⁰)	<u>7,5</u>	<u>7,5</u>	<u>6,8</u>	<u>7,8</u>	<u>6,5</u>	<u>7,8</u>	<u>6,6</u>	<u>7,0</u>
1	Zyta	A	-1,0	-1,5	0,2	0,4	0,4	-0,1	0,5	-0,2
2	Finezja		-0,8	-1,5	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,4	0,0
3	Trend		0,4	0,0	0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,2
4	Smuga		0,0	0,2	-0,3	-0,3	-0,5	-0,4	-0,5	-0,5
5	Wydma		-0,3	0,5	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	0,3	0,6
6	Naridana		0,3	0,0	0,2	0,1	-0,3	0,0	-0,1	0,1
7	Cubus		0,4	0,7	-0,2	-0,3	0,3	-0,2	0,3	0,4
8	Figura		0,5	0,7	-0,7	-0,2	0,0	0,1	-0,2	-0,2
9	Tonacja		-1,2	-2,0	-0,1	0,3	-0,2	0,2	0,6	0,5
10	Brillant		0,3	0,5	-0,2	0,3	0,6	0,3	0,0	0,3
11	Muszelka		0,7	1,0	0,7	0,1	0,8	0,3	-0,6	-0,9
12	Kohelia		-0,1	-0,3	-0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
13	Mulan		-0,2	-0,3	0,3	0,3	0,1	0,0	-0,2	0,1
14	Mewa (ostka)	B	0,4	0,7	0,3	0,2	-0,3	-0,3	0,4	0,4
15	Kobiera		-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,1	-0,2	0,3	0,2
16	Nadobna		0,5	0,2	-0,6	-0,5	-0,9	-0,3	-0,2	-0,5
17	Bogatka		0,2	0,5	-0,2	0,1	0,0	0,1	-0,1	0,0
18	Anthus	0,7	0,7	0,1	0,2	0,3	0,3	0,6	0,5	
19	Rapsodia	C	-0,5	0,2	0,5	0,1	0,6	0,3	-0,4	-0,3
20	Satyra		0,0	0,0	-0,5	-0,1	-0,6	0,1	-0,6	-0,7
Liczba doświadczeń			4	2	7	4	7	7	5	4

W tabeli zamieszczono jedynie średnią z tych doświadczeń w których choroba wystąpiła. Wzorzec – średnie z wszystkich odmian badanych .

Tabela 7. Pszenica ozima. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe (odchylenia od wzorca).Rok zbioru 2009

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)		Wyleganie w fazie dojrzałość i mleczej (skala 9 ⁰)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ⁰)		Początek dojrzałości woskowej (dni od 1.01)		Masa 1000 ziarn (g)		
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	
Wzorzec (skala 9⁰)		100	91	8,1	8,7	7,1	8,1	192	193	41,37	42,62	
1	Zyta	A	15	14	0,3	0,3	0,0	0,2	2	2	2,69	1,84
2	Finezja		5	4	-0,5	0,2	-0,3	0,3	0	1	-1,07	-1,32
3	Trend		-11	-8	0,4	0,0	0,4	-0,2	-1	-2	1,95	-0,24
4	Smuga		12	6	-0,8	0,0	-0,8	0,2	-2	-2	1,53	1,74
5	Wydma		-3	-3	-0,1	0,3	0,1	0,1	0	0	-1,89	-2,94
6	Naridana		-2	-3	-0,2	0,1	-0,2	-0,3	0	1	1,95	1,06
7	Cubus		-8	-6	-1,5	0,1	-2,1	-1,6	-1	-1	-2,19	-1,76
8	Figura		9	7	-1,2	-1,3	-1,9	-1,3	-1	0	0,15	2,48
9	Tonacja		8	9	0,8	0,1	1,0	0,3	2	2	-0,10	1,70
10	Brillant		-4	-2	0,9	0,1	0,9	-0,2	0	1	-6,91	-7,56
11	Muszelka		-18	-14	0,3	0,3	0,6	0,5	-1	-1	-0,13	0,68
12	Kohelia		6	5	-0,2	0,2	-0,5	0,1	0	0	3,13	5,40
13	Mulan	B	0	0	0,0	0,3	0,0	0,2	-1	-2	-0,43	-2,24
14	Mewa (ostka)		2	0	-0,9	-0,3	-1,1	-0,3	0	1	4,07	2,26
15	Kobiera		4	4	-0,1	0,2	-0,3	0,5	2	0	-1,25	0,32
16	Nadobna		9	6	-0,6	-0,1	-0,6	-0,1	-2	-3	-1,97	-1,62
17	Bogatka		6	4	0,3	-0,1	0,4	0,0	0	-1	7,19	7,12
18	Anthus	-4	-1	0,8	0,3	0,9	0,5	2	2	-3,37	-3,38	
19	Rapsodia	C	-17	-14	0,9	0,3	1,0	0,4	0	0	-3,11	-2,50
20	Satyna		2	2	0,5	0,3	0,9	0,4	-1	-1	0,43	0,76
Liczba doświadczeń		8	6	6	4	5						

Wyniki wylegania w tabeli zamieszczono jedynie z tych doświadczeń w których zjawisko to wystąpiło. Wzorzec – średnie z wszystkich odmian .

**Tab. 8. Informacja o odmianach z listy CCA badanych przedwstępnie.
Wyniki z 2009 roku.**

Odmiana	Plon dt/ha						Plon względny %	
	a1			a2			a1	a2
	2008	2009	2008-2009	2008	2009	2008-2009	2008-2009	
wzorzec	93,7	81,5	87,6	105,4	92,2	98,8	87,6	98,8
Bogatka	97,9	86,0	92,0	106,7	96,1	101,4	105	103
Trend	100,0	83,3	91,7	110,8	93,0	101,9	105	103
Rapsodia	103,6	87,0	95,3	111,8	94,4	103,1	109	104
Nadobna	94,7	79,2	87,0	103,8	93,8	98,8	99	100
Cubus	101,8	83,9	92,9	106,8	96,0	101,4	106	103
Brillant	97,3	82,7	90,0	106,4	92,6	99,5	103	101
Carenius !!	96,1	85,9	91,0	106,0	95,9	101,0	104	102
Adler	-	78,0	-	-	89,0	-	-	-
Gecko	-	80,8	-	-	91,5	-	-	-
Julius	-	86,3	-	-	97,0	-	-	-
Galvano	-	91,0	-	-	99,7	-	-	-
Mercato	-	85,4	-	-	93,8	-	-	-
Premio	-	88,1	-	-	94,7	-	-	-
Adequat	-	85,8	-	-	92,4	-	-	-

Wzorzec = średnia wszystkich odmian z doboru K na Dolnym Śląsku w doświadczeniu

Tomaszów Bol. 2009-01-27

Miejscowość, data

Sz. P.

Marek ŁAPIŃSKI

Marszałek Województwa

Leszek GRALA

Prezes Dolnośląskiej Izby Rolniczej

Zgodnie z art. 25 pkt. 4 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie oraz porozumieniami zawartymi przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych i Stację Doświadczalną Oceny Odmian w Tomaszowie Bol., pełniącą rolę Stacji Koordynującej PDO dla województwa Dolnośląskiego. z Samorządem Województwa Dolnośląskiego i Dolnośląską Izbą Rolniczą oraz po zapoznaniu się z opinią Zespołu Wojewódzkiego PDO podjąłem decyzję o utworzeniu Listy zalecanych do uprawy odmian na obszarze naszego województwa (LZO) na rok 2009 dla odmian: pszenicy ozimej, żyta ozimego, jęczmienia ozimego, pszenżyta ozimego, rzepaku ozimego, pszenicy jarej, jęczmienia jarego i owsa).

Podstawą do ustalenia tej listy była analiza wyników doświadczeń prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w naszym województwie, uzyskanych do sezonu 2006-2008 włącznie. Na powyższej liście znalazły się następujące odmiany:

Gatunek Pszenica ozima

1. Bogatka
2. Zyta
3. Mewa
4. Trend
5. Rapsodia
6. Cubus
7. Boomer

Powyższe odmiany potwierdziły w ostatnich latach w doświadczeniach PDO dużą przydatność do uprawy w warunkach naszego województwa. Informacja ta powinna ułatwić rolnikom dokonanie wyboru odmian najbardziej dostosowanych do lokalnych warunków gospodarowania.

Zwracam się jednocześnie z prośbą o rozpowszechnienie powyższej informacji wśród producentów z terenu naszego województwa.

Dyrektor Stacji Doświadczalnej Oceny
Odmian w Tomaszowie Bol.
(Stacja Koordynująca PDO
w województwie Dolnośląskim)

mgr inż. Ludwik Kotowicz